

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER

ZAKLJUČNA PROJEKTNA NALOGA

PRIMERJAVA ZAVAROVALNIC IN
ZAVAROVALNIŠKIH PRODUKTOV V
SLOVENIJI IN NA MADŽARSKEM

SABINA GOLENKO

KOPER, 2010

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER

Zaključna projektna naloga

PRIMERJAVA ZAVAROVALNIC IN
ZAVAROVALNIŠKIH PRODUKTOV V
SLOVENIJI IN NA MADŽARSKEM

Sabina Golenko

Koper, 2010

Mentor: izr. prof. dr. Primož Dolenc

POVZETEK

V projektni nalogi je predstavljeno zavarovalništvo in pojmi, ki so z njim povezani. Tako so opredeljeni ključni termini, ki se v zavarovalništvu največkrat uporabljajo. Pojasnjene so zahteve, ki so uradno opredeljene v Sloveniji za delovanje tega področja in so podobne zahtevam Evropske unije. Ker je ponudba zavarovalniških produktov vedno bolj obsežna in marsikdo več ne zna izbrati primerne ponudbe, so opredeljeni tudi produkti, med katerimi lahko največkrat izbiramo. Predstavljene so tri slovenske zavarovalnice z največjim tržnim deležem pri nas in štiri madžarske zavarovalnice, ki jih pri njih najboljše poznajo in imajo prav tako tudi dober tržni delež v državi. Ker je namen te naloge primerjava zavarovalnic in njihovih produktov, so predstavljene ugotovitve ob primerjavi slovenskih in madžarskih zavarovalnic, njihovih pogojev za sklenitev zavarovanja, ter ponudbe, ki so pri izbranih zavarovalnicah na voljo.

Ključne besede: zavarovalništvo, zavarovalnice, zavarovalniški produkti, slovenski zavarovalniški trg, madžarski zavarovalniški trg.

SUMMARY

The final project work presents the insurance market and concepts that are linked to it, this defined the key terms that are often used in the insurance industry. Here are clarified the requirements, which are officially defined in Slovenia for the operation of this area and this is similar to defines of the European Union. The supply of insurance products is increasingly large so many people are no longer able to choose the appropriate supply are here defined products which you can usually choose. We have presented three Slovenian insurance companies with the largest market share and four Hungarian insurance companies which are the most known in Hungary. The purpose of this final project work is comparison about insurance companies and their products. Findings of comparing the Slovenian and Hungarian insurance companies, their conditions for insurances and offers on selected insurance companies are presented in this work.

Key words: insurance, insurance companies, insurance products, the Slovenian insurance market, the Hungarian insurance market

UDK: 368(497.4:439)(043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
1.1	Opredelitev obravnavanega problema in teoretičnih izhodišč	1
1.2	Namen in cilji projektnega dela	2
1.3	Predvidene metode za doseganje ciljev projektnega dela	2
1.4	Predvidene predpostavke in omejitve pri obravnavanju problema	3
2	Zavarovalništvo in zavarovalnice.....	5
2.1	Opredelitev in uvod v zavarovalništvo.....	6
2.2	Najpogosteje uporabljeni termini	6
2.3	Predstavitev zavarovalniških produktov	8
2.3.1	Obvezno zavarovanje.....	8
2.3.2	Prostovoljno zavarovanje.....	9
3	Predstavitev slovenskih zavarovalnic.....	11
3.1	Koncept delovanja slovenskih zavarovalnic	12
3.1.1	Splošne določbe delovanja.....	12
3.1.2	Statusne določbe delovanja.....	13
3.1.3	Zavarovalna delniška družba	13
3.1.4	Družba za vzajemno zavarovanje	14
3.2	Zavarovalnica Triglav	14
3.3	Zavarovalnica Maribor	15
3.4	Zavarovalnica Adriatic Slovenia	16
3.5	Primerjava slovenskih zavarovalnic	17
4	Predstavitev madžarskih zavarovalnic	21
4.1	Koncept delovanja madžarskih zavarovalnic	22
4.2	Ahico First American-Hungarian Insurance Company.....	23
4.3	Aegon Hungary Group	24
4.4	Chartis Europe.....	25
4.5	Union Biztosito	26
4.6	Primerjava madžarskih zavarovalnic.....	27
5	Primerjave	29
5.1	Primerjava zavarovalnic	29
5.2	Primerjava produktov	31
5.3	Primerjava zavarovalništva	33
6	Pregled in razrešitev predpostavk.....	35
6.1	Prva predpostavka	35
6.2	Druga predpostavka.....	35
6.3	Tretja predpostavka	35
6.4	Četrta predpostavka.....	36

7 Sklep.....	37
Literatura	39
Viri	39

TABELE

Tabela 3.1	Primerjava zavarovalnic.....	18
Tabela 3.2	Primerjava slovenskih zavarovalnic po produktih.....	19
Tabela 4.1	Primerjava zavarovalnic.....	27
Tabela 4.2	Primerjava madžarskih zavarovalnic po produktih.....	28
Tabela 5.1	Primerjava zavarovalnic.....	30
Tabela 5.2	Primerjava zavarovalnic po produktih ki jih ponujajo.....	32
Tabela 5.3	Delež premij zavarovanj glede na BDP države	33
Tabela 5.4	Premije vseh sklenjenih zavarovanj leta 2009	33
Tabela 5.5	Premije zavarovanj glede na prebivalstvo (leto 2009).....	34
Tabela 5.6	Premije zavarovanj glede na prebivalstvo (leto 2006).....	34

KRAJŠAVE

AO	Avtomobilska odgovornost
AS	Adriatic Slovenica Zavarovalna družba d. d.
Ur. l. RS	Uradni list Republike Slovenije
ZDPZP	Zakon o davku od prometa zavarovalnih poslov
ZM	Zavarovalnica Maribor d. d.
ZPIZ	Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
ZT	Zavarovalnica Triglav d. d.
ZZavar	Zakon o zavarovalništvu

1 UVOD

1.1 Opredelitev obravnavanega problema in teoretičnih izhodišč

Človek živi z občutkom nevarnosti, ki ga iz dneva v dan, neprestano, obkroža. Ta občutek nevarnosti je vedno večji, čeprav, sodeč po okoliščinah, v katerih sodobni človek živi, občutek tako velike nevarnosti ne bi bil nujen. Takšen občutek ni posledica dejanskega življenja ljudi in pogojev, v katerih človek živi v sedanosti, temveč je predvsem posledica vplivov obvestil medijev in možnosti biti vizualno prisoten na krajih, prežetih z velikimi ali manjšimi tragičnimi dogodki (Ivanjko idr. 1999, 24).

S tem razlogom se zavarovalništvo v svetu kaže v vedno pomembnejši luči. In ravno vedno večja pomembnost zavarovalništva v svetu me je vzpodbudila k temu, da sem se v projektni nalogi osredotočila na zavarovalništvo.

Poglavitni namen projektne naloge je primerjava problematike zavarovalništva in njihovih produktov, tako v Sloveniji kot na Madžarskem. Primerjavo z Madžarsko sem si izbrala zato, ker menim, da imamo podoben sistem zavarovalništva in posledično podobne produkte, z zelo majhnimi odstopanji.

Zavarovalništvo je prisotno v vseh porah gospodarskega in družbenega življenja in posameznik se z njim srečuje v različnih vlogah vse življenje. Beseda zavarovanje pomeni po svojem etimološkem pomenu varnost pred določenim dogodkom ali dejstvom. V začetku je bilo zavarovalništvo organizirano kot posebna oblika varovanja pred škodami, ki jih povzročajo naravne sile, v zadnjem času se zavarovanje organizira tudi kot zaščita pred tistimi škodnimi posledicami, ki imajo vzrok v dejavnosti človeka (Ivanjko idr. 1999, 7–8).

Zavarovanja se v svetu delijo na več področij. Tako poznamo premoženjska, osebna, obvezna in druga zavarovanja. V premoženjska zavarovanja štejemo tista zavarovanja, ki se nanašajo na premoženje (nezgodno, zdravstveno, transportno zavarovanje itn.). Osebna zavarovanja se delijo na življenjska in nezgodna, obvezno zavarovanje je zavarovanje v prometu, druga zavarovanja pa so zavarovanja gospodarskih družb in njihovih dejavnosti (Ivanjko idr. 1999, 64–82).

1.2 Namen in cilji projektne dela

Cilj mojega dela je predstavitev slovenskih in madžarskih zavarovalnic, kratka predstavitev produktov, ki jih izbrane zavarovalnice ponujajo, ter kratek opis pogojev, ki jih zavarovalnice zahtevajo ob sklepanju določenih zavarovanj. Naslednja stopnja dela projektne naloge je bila primerjava zavarovalnic in njihovih produktov, saj me zanima, kako to delo poteka, ter kakšna zavarovanja ponujajo v tujini v primerjavi z našimi zavarovalnicami.

S svojo diplomsko nalogo in primerjavami sem dobila odgovore na marsikatero vprašanje, ki se mi poraja v vsakdanjem življenju. Npr. katera zavarovanja največkrat sklepajo? Kakšne so zahteve zavarovalnic pri sklenitvi določenega zavarovanja? Kakšna je zavarovalnina ob določeni višini premije? Prav tako pa sem pridobila nekoliko boljše splošno razgledanost na tem področju, ki mi lahko koristi pri nadaljnjem izobraževanju in/ali pri zaposlitvi.

1.3 Predvidene metode za doseganje ciljev projektne dela

Podatke za svojo projektno nalogo sem poiskala v raznih knjigah, kjer je tema zavarovalništvo; revijah, internetu, brošurah zavarovalnic, to pomeni, da sem uporabila sekundarno zbiranje podatkov, saj sem uporabila že zapisana dejstva.

Nekaj podatkov sem poskusila pridobiti tudi z obiskom zavarovalnic, torej s spraševanjem in terenskim raziskovanjem. Tako sem obiskala zavarovalnice in jih prosila za podatke, ki se pridobijo pri sklepanju zavarovanja ob določeni vrsti in kriterijih, saj sem le tako lahko dobila odgovor na zastavljene hipoteze in cilje. Tako sem zajela primerjave zavarovalnic, produktov in pogojev, ki jih zahtevajo za sklenitev zavarovanja.

Proti koncu svojega dela in po pridobljenih potrebnih podatkih za primerjavo sem uporabila kabinetno raziskovanje, pri katerem sem primerjala in zbirno zapisala pridobljene podatke o zavarovalnicah in njihovih produktih.

1.4 Predvidene predpostavke in omejitve pri obravnavanju problema

Zavarovalnice držav Evropske unije bi naj imele podobne omejitve in pogoje za sklenitev zavarovanj. Da bi lahko to dokazali, je najbolje, da primerjamo vsaj dve državi EU in njihove zavarovalnice. Odločila sem se za primerjavo zavarovalnic in njihovih produktov pri nas in na Madžarskem. Slednjo sem izbrala na podlagi poznanstva za časa študijske izmenjave, saj sem lahko tako hitreje in lažje pridobila potrebne informacije, ki so pomembne za mojo projektno nalogo.

Druga omejitev, ki sem si jo zastavila, je omejitev na tri do štiri zavarovalnice v vsaki državi. Prav tako sem se omejila na določene kriterije pri izračunu zavarovalniških vsot za lažjo in bolj relevantno primerjavo med državama in zavarovalnicami.

Predpostavke, ki sem si jih postavila in jih nameravam raziskati, so naslednje:

- na Madžarskem imajo sklenjeno večje število zavarovanj kot v Sloveniji, kljub temu pa manj, gledano na število prebivalstva v državi;
- v Sloveniji je večja ponudba produktov kot na Madžarskem;
- cene zavarovanj so približno enake, pri določenih omejitvah in pogojih, tako pri nas kot na Madžarskem;
- pogoji za sklenitev zavarovanja (starost zavarovanca, čas zavarovanja ...) so tako v Sloveniji kot na Madžarskem enaki.

2 ZAVAROVALNIŠTVO IN ZAVAROVALNICE

Človek ima kot razumsko bitje zelo razvejan sistem potreb in človekova narava je takšna, da hrepeni po varnosti in varnem okolju, v katerem živi. Ljudje so si že v pradavnini ustvarjali socialno varnost v plemenih. Kasneje je to vlogo prevzela družina. Z ekonomskim razvojem in individualizacijo človeka so te zveze postale vedno bolj ohlapne. Razvile so se nove rešitve za zavarovanje teh potreb (Budimir 2008, 21).

Zavarovalništvo je danes v vsakem gospodarstvu zelo pomembna gospodarska panoga. Deluje po načelu solidarnosti, kar pomeni, da zavarovalne premije plačujejo vsi zavarovanci, medtem ko škode utrpijo le nekateri. Zavarovalna storitev je neoprijemljiva – v bistvu gre zgolj za obljubo, da bo zavarovalnica ob škodnem dogodku nadomestila finančne posledice, ki jih je utrpel zavarovanec (Kastelic 2010, 7).

Zavarovalnice so finančne ustanove, ki morajo biti registrirane kot delniške družbe in morajo oblikovati denarne rezerve. Zavarovalnice so pomembne za prebivalce in podjetja. V vsaki zavarovalnici boste našli vse vrste poklicev, kot v vsakdanjem življenju. Zavarovalništvo je torej vsakodnevni posel za vsakdanje ljudi, kakor so to tudi zavarovalni agenti (Schneider idr. 2007, 39–43).

Da lahko katerokoli prodajno podjetje deluje, potrebuje infrastrukturo, kar pomeni, da je regionalno prisotno z ustreznimi pisarnami ali poslovnimi enotami, kjer lahko prodajalci v miru prodajajo svoje produkte. Pri zavarovalništvu je podobno, kot pri drugih prodajnih podjetjih. Med njimi pa vendarle obstaja velika razlika. Namreč v zavarovalništvu prodajajo nevidno blago ali drugače rečeno obljube, za katere nimate nobene garancije, razen koščka papirja, na katerem je napisano ogromno strokovnega besedila, tj. zavarovalna polica s pripadajočimi zavarovalnimi pogoji. Obstaja pa še ena velika razlika, ki dela zavarovalništvo drugačno od klasične prodaje, namreč pri le-tej ljudje zaupajo izdelku, pri zavarovalniški prodaji pa zaupajo zastopnikom. Ko torej prodajo katerokoli zavarovanje, dobijo priznanje, da so oseba, ki se ji lahko zaupa vse, tudi denar (Mori 2005a; Zavarovalniška agencija Kapital 2005).

Trženje storitev, med katere spada tudi zavarovalništvo, v gospodarstvu zavzemajo vse bolj pomembno vlogo. Večina razvitih držav, vključno s Slovenijo, izkazuje v bruto družbenem prihodku nad 50 % prihodkov, ustvarjenih s storitvami (Mihaljčič 2009, 11).

2.1 Opredelitev in uvod v zavarovalništvo

Zavarovalništvo je posel, ki temelji na zaupanju. Zavarovanci – podjetja in državljani – morajo zavarovalnici zaupati, da bodo odškodnino dobili izplačano. Zavarovalnica oškodovancem namreč pomaga takrat, ko denar najbolj potrebujejo. Zaradi tega je zavarovanje tudi lokalni posel, kar pomeni, da zavarovanci večinoma izbirajo domačo zavarovalnico, ki jo poznajo. Hitro izplačilo odškodnine je ključno tudi za nadaljevanje poslovanja podjetij, zato je dobra zavarovalnica ključnega pomena, tudi za uspešnost celotnega nacionalnega gospodarstva (Razgledi 2008).

Zavarovalnice sodijo med pogodbene varčevalne institucije. V osnovi zavarovanja delimo na premoženjska, nezgodna in osebna zavarovanja. Le-ta predstavljajo temelj osebne socialne varnosti. Ker osnovna socialna varnost ni več izključna skrb države, temveč se vedno večje breme prenaša na posameznika, postajajo osebna zavarovanja obvezen element upravljanja s premoženjem posameznika. Poleg tega, da so slednja namenjena zavarovanju finančnega rizika posameznika ali družine, pa obenem omogočajo obliko naložbe (Bergant 2009).

2.2 Najpogosteje uporabljeni termini

Bolnišnični dan se izplača v primeru bivanja v bolnici, ki je nastopilo, kot posledica nezgode.

Dnevno nadomestilo se izplača kot nadomestilo zaradi nezgode za dneve, preživete doma ali v bolnici.

Invalidnost ali invalidnina je znesek, ki ga zavarovalnica izplača v primeru trajne invalidnosti zavarovancu, v premem sorazmerju s stopnjo priznane invalidnosti. Glede na pogoje zavarovanja veliko zavarovalnic izplačuje invalidnost od določene stopnje naprej tudi progresivno.

Karenca je doba, dogovorjena s pogodbo, za katero zavarovalnica ne izplača odškodnine.

Odškodnina je denar, ki ga izplača zavarovalnica ob škodi.

Pozavarovalnica se v praksi ukvarja z zavarovanjem zavarovalnic. Pozavarovanje pomeni, da pozavarovalnica prevzame del nevarnosti od zavarovalnice. S tem zavarovalnica zavaruje presežke, ki so nad stopnjo lastne izravnave.

Pravica do predujma nastopi na zahtevo sklenitelja življenjskega zavarovanja, saj lahko zavarovalnica vnaprej izplača del zavarovalne vsote. Predujem je dejansko neke vrste posojilo, ki ga sklenitelj vrne z dogovorjenimi obrestmi.

Premija je znesek, ki ga zavarovalec vplača oziroma vplačuje zavarovatelju.

Riziko pri premoženjskem zavarovanju pomeni nevarnost pred uničenjem ali poškodbo stvari iz različnih rizičnih vzrokov.

Sklenitelj zavarovanja ali zavarovalec je oseba, ki sklene zavarovalno pogodbo z zavarovalnico in se zaveže plačevati zavarovalno premijo.

Stornacija zavarovalne pogodbe nastopi zaradi neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti, ki sledijo iz zavarovalne pogodbe.

Škoda je v denarju izražena vrednost škode nekega premoženja. Zavarovalnica plača dejansko škodo, vendar le do določene višine (do zavarovalne premije).

Škodni dogodek nastopi takrat, ko se zavarovana stvar poškoduje. Zavarovalnica plača, ne glede na dejansko škodo, določen odškodninski znesek.

Upravičenec je oseba, ki je z zavarovalno pogodbo določena, da ji je zavarovalnica v primeru zavarovalnega primera dolžna plačati zavarovalnino.

Vinkulacija pomeni zavezovati se. Praktičen pomen vinkulacije je v tem, da se omogoča prenos pravic do zavarovalnine. Vinkulacija se opravi z vpisom na polico ali se izda vinkulacijsko potrdilo, ki vsebuje vinkulacijsko klavzulo, v korist koga je zavarovalna polica vinkulirana.

Zastava police življenjskega zavarovanja je možna pri izbranih zavarovalnicah in predstavlja določeno premoženjsko vrednost, ki je lahko prenesena v zastavo. Zastava police se sklene na podlagi pogodbe o zastavi, ki jo skleneta sklenitelj zavarovanja (dolžnik) in upnik, ki dobi to polico v zastavo.

Zavarovalna pogodba je sestavni del zavarovalne police. V zavarovalni polici morajo zato biti navedeni vsi podatki, ki omogočajo sklenitev zavarovanja. Zavarovalna polica vsebuje bistvene elemente zavarovalne pogodbe: stranke, zavarovalni predmet, označbo zavarovanih nevarnosti, navedbo splošnih in posebnih pogojev, ki so sestavni del zavarovalne pogodbe, izračun zavarovalne premije, trajanje zavarovanja, kraj sklenitve pogodbe ter podpis pogodbenih strank.

Zavarovalna polica je listina o zavarovalni pogodbi, sklenjena med zavarovalnico in skleniteljem zavarovanja.

Zavarovalna vsota, premija je znesek, ki ga plača sklenitelj zavarovanja zavarovalnici in za katero je oseba ali stvar zavarovana.

Zavarovalnina je znesek, ki ga zavarovalnica plača po zavarovalni pogodbi v primeru nastanka zavarovalnega primera.

Zavarovanec je oseba, v korist katere je sklenjeno zavarovanje.

Zavarovatelj je zavarovalna hiša oz. zavarovalnica, s katero je zavarovalec sklenil zavarovalno pogodbo (SSKJ 2002; Zavarovalniška agencija Kapital 2005; Schneider idr. 2007; Zavarovalnica Triglav 2010b).

2.3 Predstavitev zavarovalniških produktov

Zavarovalni posli, glede na Zakon o zavarovalništvu, obsegajo sklepanje in izvrševanje pogodb o premoženjskem in življenjskem zavarovanju ali pozavarovanju, razen obveznih socialnih zavarovanj.

Zavarovanja se glede na glavne nevarnosti, ki jih krijejo, razvrščajo v naslednje zavarovalne vrste: nezgodno zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, zavarovanje kopenskih motornih vozil, tirnih vozil, letalsko zavarovanje, zavarovanje plovil, prevoza blaga, požara in elementarnih nesreč, zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil, pri uporabi zrakoplovov, pri uporabi plovil, splošno zavarovanje odgovornosti, kreditno zavarovanje, kavcijsko zavarovanje, zavarovanje različnih finančnih izgub, zavarovanje stroškov postopka, zavarovanje pomoči, življenjsko zavarovanje, zavarovanje za primer poroke oziroma rojstva, življenjsko, vezano na enote investicijskih skladov, tontine¹, zavarovanje s kapitalizacijo izplačil (Zakon o zavarovalništvu, št. 13/2000).

2.3.1 Obvezno zavarovanje

Obvezna individualna zavarovanja so nedvomno posledica hitrega družbenega razvoja in pomemben odgovor družbe ter predvsem zavarovalstva na povečano število tveganj in možnosti ogrožanj osebne/telesne integritete tretjih oseb (oškodovancev, žrtev) pa tudi lastnikov ali uporabnikov nevarnih stvari oziroma izvajalcev nevarnih storitev (Žnidarič 2004, 130).

Obvezno zavarovanje je zavarovanje, ki so ga določene osebe dolžne skleniti. Uvede se z zakonom. V Sloveniji imamo med obveznimi zavarovanji obvezna zavarovanja v prometu, v nekaterih dejavnostih obvezna zavarovanja odgovornosti in zavarovanja ekoloških škod (Zavarovalnica Triglav 2010a).

Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu določa, da je zavarovanje avtomobilske odgovornosti obvezno zavarovanje, ki ga mora skleniti vsak lastnik prometnega vozila. Tako se lastnika motornega vozila obveže, da mora skleniti zavarovanje AO, preden ga začne uporabljati v prometu, na drugi strani pa sklene zavarovalnica pogodbo o zavarovanju. Predmet zavarovanja pri zavarovanju AO je odgovornost lastnika vozila (Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu, št. 93/2007).

¹ Tontine je zavarovanje, pri katerem se skupina zavarovancev dogovori, da bo skupno kapitalizirala svoje prispevke in razdelila tako kapitalizirano premoženje.

2.3.2 Prostovoljno zavarovanje

Individualno zavarovanje je tisto zavarovanje, ki neposredno varuje posameznika in skuša zadovoljiti njegovo konkretno potrebo po gospodarski varnosti.

Pri prostovoljnih zavarovanjih nastane zavarovalno razmerje povsem prostovoljno, torej po prosti volji in svobodni odločitvi zavarovalnice in povpraševalca s sklenitvijo zavarovalne pogodbe (Žnidarič 2004, 130).

Pri nezgodnem zavarovanju se zavarovalnica zaveže, da bo ob nastopu smrti ali invalidnosti, kot posledici nezgode, ki je bila predvidena v pogodbi, izplačala zavarovalno vsoto zavarovancu ali drugemu upravičencu, če je zavarovalni primer nastal v času trajanja zavarovanja. V okviru nezgodnih zavarovanj obstoji več načinov zavarovanja, namreč lahko gre za kolektivno ali individualno nezgodno zavarovanje (Mojdenar 2001a).

Pri življenjskem zavarovanju je največji razlog za sklenitev le-tega zagotovitev finančne varnosti družine, zavarovalne police pa ponujajo tudi ostale možnosti. Življenjska zavarovanja zagotavljajo akumulacijo zbranih sredstev, ki skozi čas raste in na podlagi katere je mogoče kasneje prejemati tudi rento (Mori 2005b, 46).

Mešano življenjsko zavarovanje je zavarovanje in varčevanje hkrati. S sklenitvijo te oblike življenjskega zavarovanja se upravičencu ob koncu zavarovalne dobe izplača dogovorjena zavarovalna vsota s pripisanimi dobički. Lahko se izplača v enkratnem znesku ali v obliki mesečne rente.

Življenjsko zavarovanje za primer smrti. V tem primeru ste zavarovani samo za primer smrti, odločite se lahko za vseživljenjsko ali z določenim časovnim obdobjem. Če med zavarovalnim obdobjem umrete, upravičenec prejme celotno izplačilo, ki je napisano na zavarovalni polici. Če zavarovalno dobo doživite, pa dobite izplačilo sami.

Življenjsko zavarovanje z naložbenim tveganjem. Nekateri ga imenujejo tudi naložbeno življenjsko zavarovanje. To je oblika življenjskega zavarovanja, pri kateri poleg zavarovanja za primer smrti varčujete tudi v izbranih vzajemnih skladih (Mori 2005b, 29-30; Mori 2006).

Premoženjska zavarovanja delimo na zavarovanje stvari, pri katerih je predmet, ki ga zavarujemo, določena stvar, ter na zavarovanje premoženjskih pravic, pri katerem je predmet zavarovanja čista premoženjska pravica. Pri premoženjskih zavarovanjih, zavarovalni primer ne povzroči nobenih osebnih posledic oz. škode zavarovancu. Delimo ga na aktivna in pasivna zavarovanja. Pri prvih je zavarovana posamezna stvar zoper konkretni rizik, npr. potresno zavarovanje za stanovanjsko hišo. Medtem ko gre pri pasivnih zavarovanjih za zavarovanje pasivnega ali dolžniškega premoženja zavarovanca (to so dolgovi oz. obveznosti, ki obremenjujejo zavarovančevo celotno premoženje) (Mojdenar 2001b; Schneider idr. 2007, 43-45).

3 PREDSTAVITEV SLOVENSКИH ZAVAROVALNIC

Zametki slovenskega zavarovalništva segajo v leto 1452, ko je bila ustanovljena Bratovščina Slovencev sv. Hieronima v Vidmu, in sicer kot cerkvena družba, ki je imela svoj statut. Kot prva zavarovalnica za življenjska zavarovanja med Slovenci je delovala vse do leta 1775. Prvi poskus ustanovitve prave zavarovalnice za požarne škode v slovenskih deželah je nastopil leta 1776. Začetki pravega zavarovalništva na slovenskih tleh oziroma ustanovitev prve zavarovalne ustanove segajo v avgust leta 1871. Takrat je bila ustanovljena Prva občna zavarovalna banka Slovenije, ki je zaradi finančnih težav delovala le do septembra leta 1876.

5. julija 1900 je bila s slovenskim kapitalom ustanovljena Vzajemna zavarovalnica za požarne škode in poškodbe zvonov v Ljubljani, ki je začela delovati v začetku avgusta 1900. Ob ustanovitvi te zavarovalnice, ki je lastno zastopniško mrežo razvijala najprej na območju Kranjske, je poslovalo v Ljubljani še triindvajset konkurenčnih organizacijskih enot tujih zavarovalnic.

V Sloveniji sta v letu 1967 nastali dve komercialni zavarovalnici – zavarovalnica Sava s sedežem v Ljubljani in Zavarovalnica Maribor s sedežem v Mariboru. Obe sta poslovali na celotnem območju države po načelih prostega trga. V letu 1973 se je Zavarovalnica Sava poleg zavarovalne dejavnosti začela ukvarjati še s pozavarovanjem. To leto predstavlja začetek uspešnega razvoja pozavarovanja na Slovenskem. Proces združevanja zavarovalnic se je nadaljeval. Z združitvijo Zavarovalnice Sava in Zavarovalnice Maribor 2. decembra 1976 je bila ustanovljena zavarovalna skupnost Triglav, s sedežem v Ljubljani. Obe zavarovalnici sta hkrati ustanovili Pozavarovalno skupnost Sava, ki je bila prva specializirana pozavarovalnica v Sloveniji.

Z osamosvojitvijo Slovenije se je pri nas začelo novo obdobje razvoja zavarovalništva, ki je zaradi kontinuitete še vedno uporabljalo posamezne jugoslovanske temeljne zakone (npr.: Zakon o pomorski in notranji plovbi, Zakon o obligacijskih razmerjih). Zakon je opredelil možne organizacijske oblike zavarovalnic (delniško družbo, vzajemno zavarovalnico, mešano zavarovalnico, javno zavarovalnico in lastno zavarovalnico), način upravljanja, finančno poslovanje, prenehanje delovanja zavarovalnic, obvezna zavarovanja ter nadzor nad zavarovalnicami.

Sledilo je preoblikovanje organizacijskih oblik večine zavarovalnic v delniške družbe. Tako so se tri območne skupnosti zavarovalnice Triglav (Koper, Maribor, Novo mesto) postopoma osamosvojile in se preoblikovale v samostojne zavarovalnice. Prva med njimi je bila Adriatic, zavarovalna družba, d. d., iz Kopra 20. novembra 1990, nato Zavarovalnica Maribor, d. d., iz Maribora 26. decembra 1990, ter Zavarovalnica Tilia, d. d., iz Novega mesta 27. decembra 1990. Preostali del Triglava se je registriral 28. decembra 1990 kot Zavarovalnica Triglav, d. d. Poleg navedenih zavarovalnic so se pojavile še tri nove in razmeroma majhne zavarovalnice: Zavarovalnica Mercator, d. d., (kasneje Krekova zavarovalnica, d. d.), Merkur zavarovalnica, d. d., in Prima, zavarovalna družba, d. d., (sedaj Grawe zavarovalnica, d. d.) (Širca 2005, 13–17; Mele 2003, 12–25).

3.1 Koncept delovanja slovenskih zavarovalnic

Zavarovalnica je pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je pridobila dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje zavarovalnih poslov.

V sodni register se ne sme vpisati ime »zavarovalnica« ter izpeljanka iz te besede, če pravna oseba ne izpolnjuje pogojev za opravljanje zavarovalnih poslov (ZZavar, 13/2000).

3.1.1 Splošne določbe delovanja

Zakon o zavarovalništvu (Ur. l. RS, 13/2000) določa, da lahko zavarovalne posle opravlja:

1. zavarovalnica s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je za opravljanje teh poslov pridobila dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor;
2. podružnica tuje zavarovalnice, ki je za opravljanje teh poslov pridobila dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor;
3. zavarovalnica države članice, ki v skladu s tem zakonom ustanovi podružnico na območju Republike Slovenije oziroma je v skladu s tem zakonom pooblaščen neposredno opravljati zavarovalne posle na območju Republike Slovenije.

3.1.2 Statusne določbe delovanja

ZZavar opredeljuje, da so lahko zavarovalnice in pozavarovalnice organizirane samo kot delniška družba ali kot družba za vzajemno zavarovanje.

V nadaljevanju opredeljuje, da lahko zavarovalnica opravlja zavarovalne posle v posamezni zavarovalni vrsti ali skupini; skupaj pa lahko opravlja zavarovalne posle le v zavarovalni skupini življenjskega ali premoženjska zavarovanja.

Zavarovalnica, ki opravlja zavarovalne posle v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj, lahko opravlja tudi nezgodna in zdravstvena zavarovanja, če se zanje uporabljajo podobne verjetnostne tabele in izračuni kot za življenjska zavarovanja. V skladu z ZPIZ-om pa lahko zavarovalnice z življenjskimi zavarovanji ponujajo tudi dejavnost upravljanja pokojninskih skladov (ZZavar, 13/2000 in Cvetko 2009, 21–29).

Zavarovalnica pa lahko zraven zavarovalnih poslov opravlja tudi posle, ki so z zavarovalnimi posli v neposredni zvezi:

1. terminske, opcijske posle in posle s podobnimi finančnimi inštrumenti;
2. posredovanje pri prodaji oziroma prodaja v zavarovalnih primerih poškodovanih predmetov, ki ob reševanju škodnih primerov pripadejo zavarovalnici;
3. izvajanje ukrepov za preprečevanje in odpravljanje nevarnosti, ki ogrožajo zavarovano premoženje in osebe;
4. ocena stopnje izpostavljenosti zavarovalnega objekta in ocenjevanje škod;
5. opravljanje drugih intelektualnih in tehničnih storitev v zvezi z zavarovalnimi posli (ZZavar, 13/2000).

Po ZZavar (Ur. l. RS, 13/2000) predstavljajo javni interes Republike Slovenije tudi dopolnilna zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo po načelu medgeneracijske vzajemnosti. Vse zavarovalnice, ki izvajajo ta zavarovanja, so obvezno vključene v izravnalne sheme za izravnavo razlik v stroških zdravstvenih storitev med zavarovalnicami. Izravnalne sheme pa izhajajo iz razlik v starostni strukturi, strukturi po spolu in strukturi težje bolnih zavarovancev iz portfelja posameznih zavarovalnic.

3.1.3 Zavarovalna delniška družba

Zavarovalna delniška družba je delniška družba, ki mora pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor, da lahko opravlja zavarovalne posle. Kot vsaka delniška družba mora tudi zavarovalna imeti nadzorni svet. Za zavarovalno delniško družbo se uporabljajo določbe Zakona o gospodarskih družbah, če ni v ZZavar drugače določeno (ZZavar, 13/2000).

3.1.4 Družba za vzajemno zavarovanje

Družba za vzajemno zavarovanje je pravna oseba, ki opravlja zavarovalne posle za svoje člane po načelu vzajemnosti in je za opravljanje le-teh pridobila ustrezno dovoljenje. Zavarovalne posle lahko opravlja tudi za nečlane, če imajo tako določeno v statutu. Družba lahko opravlja vse zavarovalne posle razen poslov pozavarovanja (ZZavar, 13/2000).

3.2 Zavarovalnica Triglav

Zavarovalnica Triglav d. d. (ZT) na Slovenskem posluje že od leta 1900. Tako že 110 let skrbijo za zavarovanja vedno novih generacij Slovencev in njihovega imetja. Prav tako pa ponujajo tudi premoženjska zavarovanja za podjetja.

Občutek, da se lahko v vsakem trenutku zanesemo na zavarovalniško pomoč, je za vsakega zavarovanca najpomembnejši. Skrb za zavarovanca, nenehno spremljanje njegovih potreb in uspešno odpravljanje njegovih težav so osnove partnerskega odnosa v zavarovalništvu in prav to bi naj pri ZT nudili svojim zavarovancem.

Po podatkih, ki jih navajajo, bi naj pri ZT imeli zadostne zavarovalno-tehnične rezervacije, naložene v izbrane finančne naložbe, ter dolgoletne poslovne odnose z največjimi pozavarovalnicami na svetu. Oboje skupaj v zavarovalništvu omogoča konkurenčno delovanje in pogoje za zavarovanje tudi največjih rizikov. Pri ZT se trudijo upravičiti izkazano zaupanje zavarovancev in želijo ostati zanesljiv poslovni partner in ostati vredni zaupanja vsaki družini.

Poslovanje ZT je vpeto tudi v mednarodne okvire. S hčerinskimi družbami poslujejo na tržiščih Republike Češke, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Makedonije ter Črne gore. Sodelujejo s številnimi pozavarovalnicami po svetu, s strani drugih evropskih zavarovalnic pa so pooblaščen za likvidacijo tujih škod v Sloveniji.

V ponudbi ZT so naslednja zavarovanja:

- *Osebna zavarovanja* (investicijsko, naložbeno, življenjsko, štipendijsko, rentno, prostovoljno pokojninsko, prostovoljno dodatno pokojninsko, nezgodno, zdravstveno).
- *Premoženjska zavarovanja* (zavarovanje premoženja, zavarovanje odgovornosti, zavarovanje finančnih izgub, avtomobilska zavarovanja, zavarovanja posevkov in plodov, zavarovanje živali, transportna zavarovanja, zavarovanje terjatev in izdaja garancij, turistično zavarovanje) (Zavarovalnica Triglav 2010a).

3.3 Zavarovalnica Maribor

Zavarovalnica Maribor d. d. (ZM) je slovenska zavarovalnica s 190-letno tradicijo, vendar v sedanji obliki posluje od leta 1991. Sedež podjetja se nahaja v Mariboru. Poslovalnice ZM obsegajo 10 poslovnih enot, 62 poslovalnic in 219 agencij po vsej Sloveniji. Obseg njihovega poslovanja jih uvršča na tretje mesto med klasičnimi zavarovalnicami v Sloveniji. Uspešnost poslovanja pa jih je leta 2009 uvrstilo na drugo mesto.

Ideja, ki vodi njihovo delo, je, pomagati ljudem v nesreči, kar ponazarja tudi njihov slogan "Življenje gre naprej in mi z vami". Njihove vrednote predstavljajo skrb za partnerje, njihove stranke in zaposlene. V prihodnje želijo postati slovenska zavarovalnica z najvišjo kvaliteto storitev, merjeno z zadovoljstvom njihovih zavarovancev, hkrati pa biti prva izbira zavarovancem.

Veliko pozornosti namenjajo tudi varnosti na cesti in segmentiranju zavarovancev jeklenih konjičkov (kjer imajo 20-odstotni tržni delež). So prva zavarovalnica, ki je ponudila asistenčno pomoč na cesti v primeru okvare ali prometne nezgode, pravno zaščito, zavarovanje, s katerim zavarovanci s 50-odstotnim bonusom odkupijo prvo škodo, zavarovanje izgube vrednosti vozila, zavarovanje pred izgubo vozniškega izpita ter dokaj novo storitev, ki ponuja do 15-odstotni popust, vezan na prevoženo letno kilometrino. Za nadzor premoženja, naloženega pri ZM, skrbi neodvisna zunanja institucija, Agencija za zavarovalni nadzor.

ZM je vključena v finančno skupino Nove KBM d. d. ter v zavarovalniško skupino Pozavarovalnice Sava d. d.. Sodelovanje ZM in Nove KBM je obrodilo sadove, saj finančni instituciji skupaj ponujata sklepanje zavarovanj po prodajni poti, imenovani 'bankassurance', tudi v prodajni mreži Nove KBM.

Vrste zavarovanj, ki jih ZM ponuja:

- *Individualna zavarovanja* (življenje, nezgoda, avto, dom, turizem, kredit, kmetija).
- *Poslovna zavarovanja* (premoženje, transport, terjatve in kavcijska zavarovanja, odgovornost, kmetijstvo, zaposleni) (Zavarovalnica Maribor 2010).

3.4 Zavarovalnica Adriatic Slovenica

Adriatic Slovenica Zavarovalna družba d. d. (AS) je slovenska zavarovalnica, ki je nastala z združitvijo dveh slovenskih zavarovalnic, Adriatica in Slovenice. Pravno formalno je do združitve prišlo s pripojitvijo Slovenice, Zavarovalniške hiše d. d., Ljubljana k Adriatic zavarovalni družbi d. d., Koper. Ime so po združitvi spremenili v Adriatic Slovenica Zavarovalna družba d.d.

Adriatic Zavarovalna družba d. d. je bila prva slovenska delniška družba, ki se je preoblikovala iz monopolnega zavarovalnega sistema ter leta 1991 vnesla na slovenski zavarovalni trg mnogovrstnost in konkurenco. V nekaj letih se je iz regijske razvila v vseslovensko zavarovalnico z 12 % tržnim deležem.

Slovenica, zavarovalniška hiša, d. d., Ljubljana pa ima svoje korenine v Croatia osiguranju, d. d., Zagreb, ki je bila ustanovljena že leta 1884 še v Avstro-Ogrski. Iz treh slovenskih filial Croatie v Ljubljani, Kopru in Novi Gorici je leta 1993 nastala nova zavarovalnica – Slovenica. V letu 1996 je prišlo v lastništvu do spremembe in od tedaj je bila v celoti v lasti slovenskega kapitala.

AS je sedaj zavarovalnica, ki se na temelju etičnih in profesionalnih načel trudi uspešno in učinkovito razvijati. Prav tako stremi tudi po odličnosti v zavarovalniško-finančnih storitvah, kar lahko zasledimo v vedno novih produktih, ki jih prilagaja glede na trenutne potrebe v zavarovalništvu. S svojo razvejano tržno mrežo, 9 poslovnih enot v vseh slovenskih regijskih središčih in 157 prodajnih mest, zagotavljajo, da so zavarovalne storitve dosegljive vsem zavarovancem, tako pri sklepanju zavarovanj kot ob reševanju škod (Adriatic Slovenica 2010).

Vrste zavarovanj, ki jih pri AS ponujajo:

- osebna zavarovanja:
 - nezgodna zavarovanja (individualna, za družino, športnike in kolektivna),
 - življenjska zavarovanja,
 - pokojninska zavarovanja,
- zdravstvena zavarovanja (tako doma kot v tujini),
- avtomobilska zavarovanja (motorna vozila, zračna plovila, vodna plovila),
- nepremičninska zavarovanja,
- zavarovanja za podjetja,
- zavarovanje živali,
- turistična zavarovanja,
- zavarovanja pri transportu.

3.5 Primerjava slovenskih zavarovalnic

Zavarovalnice sem primerjala glede na pogoje, ki jih zahtevajo ob sklepanju življenjskega zavarovanja. Za primerjavo sem izbrala življenjsko zavarovanje, ker le-to v Sloveniji ni obvezno. Prav tako sem primerjala zavarovalnice glede na statistične podatke slovenskega zavarovalnega združenja in tudi glede na ponudbo, ki jo ponuja posamezna zavarovalnica.

Iz tabele 3.1 je razvidno, da imajo vse zavarovalnice nekje enake pogoje pri sklepanju življenjskih zavarovanj, prisotne so le majhne izjeme, ki pa niso tako zelo pomembne, da bi drastično vplivale na sklepanje le-teh. Pri najnižji letni premiji izstopa Adriatic Slovenica, saj je najnižja možna letna zavarovalna vsota 600 EUR, vendar je to možno samo pri VitaFin AS za vse življenje, pri ostalih zavarovanjih je najnižja letna zavarovalna vsota življenjskega zavarovanja enaka kot pri drugih zavarovalnicah. Kadar ima zavarovanec, ki pride na zavarovalnico, željo rentnega izplačila premije, je le-to najugodnejše pri Zavarovalnici Maribor, saj ponujajo tudi do 20 let izplačevanja rente. ZM je najbolj ugodna tudi v dolžini sklenjenega zavarovanja, saj le-ta ponuja sklenitev zavarovanja tudi do 40 let, ostali dve zavarovalnici pa le do 25 oz. 30 let.

Pomanjkljivost Zavarovalnice Triglav je, da se lahko življenjsko zavarovanje sklene samo za najvišjo dobo, to je za 25 let. Prav tako je višina zavarovalne vsote za primer nezgodne smrti na življenjski polici omejena na 3 % zavarovalne vsote življenjskega zavarovanja. Ravno v teh pomanjkljivostih so, po mojem mnenju, dosti ugodnejše druge zavarovalnice. Statistični podatki slovenskega zavarovalnega združenja pa prikazujejo, da so kljub ugotovljenim pomanjkljivostim ZT sklenili ljudje pri tej zavarovalnici kar 3-krat več življenjskih zavarovanj kot pri ZM in kar za 14-krat več kot pri tretje uvrščeni zavarovalnici, zavarovalnici Adriatic Slovenica.

Tabela 3.1 Primerjava zavarovalnic

	ZT	ZM	AS
Leto ustanovitve	1900	1833 (ponovna registracija 1990)	2005 (Adriatic 1991, Slovenica 1884)
Dovoljena starost za sklenitev zavarovanja	med 14. in 75. letom	med 14. in 75. letom	med 14. in 75. letom
Najvišja dovoljena starost zavarovanca	90 let	91 let	80 let
Najnižja letna zavarovalna vsota	1.800 EUR	1.200 EUR	600 –1.200 EUR
Najnižji mesečni obrok zavarovalnine	15 EUR	10–30 EUR	5–30 EUR
Možnost doživljenjske rente	DA	DA	DA
Časovno omejene rente	DA (10 let)	DA (5, 10, 15 in 20 let)	DA (10 let)
Čas zavarovanja	med 5 in 25 let	med 5 in 40 let	med 5 in 30 let
Način plačila	mesečno, četrletno, polletno, letno		
Možnost zviševanja oz. zniževanja premije	DA	DA (po 5 letih)	DA (po 3 letih)
Nagrada za rojstvo otroka	ni podatka	DA	ni podatka
Zavarovanje za kritične bolezni	DA	DA	DA

Opomba: Podatki predstavljajo postavljene pogoje posamezne zavarovalnice pri življenjskih zavarovanjih, ki jih ponujajo.

Vir: Zavarovalnica Triglav 2010a; Zavarovalnica Maribor 2010; Zavarovalna družba AS 2010.

Zavarovalništvo v Sloveniji je v lanskem letu kljub krizi doseglo rast. Skupna premija v zavarovalništvu je bila leta 2009 za dva odstotka višja kot pred letom. Za štiri odstotke so porasla premoženjska zavarovanja, za dobrih šest odstotkov pa zdravstvena zavarovanja. Upad premije je slovensko zavarovalništvo beležilo le na področju življenjskih zavarovanj, kjer je bila premija za 2,8 odstotka nižja kot pred letom (Slovensko zavarovalno združenje 2009).

Tabela 3.2 Primerjava slovenskih zavarovalnic po produktih

Vrsta zavarovanja/zavarovalnica	ZT	ZM	AS
Zdravstveno zavarovanje	DA	NE	DA
Naložbeno življenjsko zavarovanje	DA	DA	DA
Zavarovanje z rizičnimi boleznimi (rak, kap, infarkt ...)	DA (kot dodatno)	DA (kot dodatno)	DA
Avtomobilsko zavarovanje	DA	DA	DA
Nezgodno zavarovanje	DA	DA	DA
Pokojninsko zavarovanje	DA	DA	DA
Zavarovanje nepremičnin	DA	DA	DA
Štipendijsko zavarovanje	DA	DA	DA
Turistično zavarovanje	DA	DA	DA
Zavarovanje živali	DA	NE	DA

Vir: Zavarovalnica Triglav 2010a; Zavarovalnica Maribor 2010; Zavarovalna družba AS 2010.

Tabela 3.2 prikazuje ponudbo zavarovalniških produktov, ki jih ponujajo slovenske zavarovalnice. Tako lahko vidimo, da imajo primerjane zavarovalnice obsežno ponudbo zavarovanj, kar omogoča, da lahko izberemo vrsto zavarovanja, pri več zavarovalnicah, glede na naše želje. Drugačno ponudbo ima le Zavarovalnica Maribor, ki ne ponuja posebnega zavarovanja za živali in zdravstvenega zavarovanja, ki ga v Sloveniji ponujajo le izbrane zavarovalnice. Vendar pa ima ZM posebno vrsto avtomobilskega zavarovanja, ki ga druge zavarovalnice ne ponujajo. In sicer ZM ponuja ugodnosti pri sklenjenem avtomobilskem zavarovanju z izbiro EKO popusta, kar pomeni, da si lahko zavarovanje znižamo do 15 % glede na prevožene letne kilometre.

4 PREDSTAVITEV MADŽARSKIH ZAVAROVALNIC

Pred drugo svetovno vojno je na Madžarskem izvajalo poslovne dejavnosti 49 zasebnih zavarovalnic – 25 domačih in 24 tujih. Leta 1949 so bile vse zavarovalnice nacionalizirane in so postale last državne zavarovalniške institucije, ki je bila v takratnem času vladni monopol. Nova institucija je bila ustanovljena leta 1986 pod imenom Hungária Insurance Co. Leta 1995 je na Madžarskem delovalo že vsaj 15 zavarovalnic.

Danes igra zavarovalništvo na Madžarskem pomembno vlogo tako v gospodarstvu kot tudi na poslovnem področju. Zavarovalniški sektor Madžarske se dokaj hitro razvija. Zavarovalnice v državi pomagajo svojim strankam pri nekaterih formalnostih, ki so povezane s politiko zavarovanja. Prav tako pa je nujnost zavarovanja na Madžarskem vedno večja. S tem razlogom se zavarovalnice vedno bolj poslužujejo različnih politik, povezanih s terjatvami in premijami vlaganj v različnih sektorjih. Obvezno zavarovanje so opredelili za avtomobilsko odgovornost, odškodnine za delavce ter odgovornost za letala in vodna plovila.

Na Madžarskem ima dober oprijem v zavarovalniškem sektorju tudi čezmejno zavarovalništvo, saj lahko hitro ugotovimo, da pri njih deluje veliko zavarovalnic s sedežem v tujini. Prav tako pa tudi pričakujejo vse večji prodor vlagateljev skozi večnacionalne zavarovalnice, predvidevajo seveda tudi razvoj lokalnih zavarovateljev.

Pred potovanjem na Madžarsko lahko turisti zaprosijo lokalne zavarovalnice za sklenitev turističnega zavarovanja, prav tako pa lahko najdete tudi življenjsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, premoženjsko zavarovanje, komercialno zavarovanje ter zavarovanje za gospodinjsko rabo in osebne predmete.

Obstaja več zavarovalnic in podjetij na Madžarskem, nekatere izmed njih so:

- Union biztosító	- Ahico
- Axa Colonia	- Mehib
- Zurich biztosító	- Argosz
- Chartis Europe	- Aegon
- ABN Amro	- Signal biztosító
- OPT-Garancia	- Generali-Providencia

Po priporočilu ljudi, s katerimi sem imela stik ob pisanju projektne naloge, in s statističnimi podatki madžarskih zavarovalnic, sem za primerjavo izbrala Ahico, Aegon, Chartis in Union, saj bi naj bile te zavarovalnice pri njih najbolj prepoznavne in se za sodelovanje z njimi največkrat odločajo.

4.1 Koncept delovanja madžarskih zavarovalnic

Madžarski civilni zakonik je bil sprejet leta 1959, vendar je začel veljati leta 1960. V tem času je obstajala samo ena zavarovalnica, tako imenovana članica zavarovalnice (AB – Allami biztosító), ki je bila del sistema socialne varnosti. Zavarovalnica je bila državni monopol in ni imela konkurence vse do leta 1988, ko se je AB razdelil na dve državni lasti zavarovalnici (Állami biztosító in Hungária biztosító).

Madžarski Lawyers Association, oddelek za zavarovalno pravo, je bil ustanovljen leta 1970 in se še istega leta pridružil Mednarodnemu združenju za zavarovalno pravo (AIDA), kjer so vpisali svoje poglavje. Od ustanovitve poglavja opravljajo nacionalne in mednarodne znanstvene dejavnosti v zavarovalnem pravu. Od pridružitve AIDI so organizirani nacionalni programi, ki se izvajajo od 2- do 4-krat letno, obravnavajo pa aktualna vprašanja glede zavarovanja in zavarovalnega prava, ki združuje vse kodifikacije in deluje tudi v zvezi z zavarovanjem.

S sedežem na Madžarskem trenutno deluje 26 zavarovalnih družb z omejeno odgovornostjo in dve drugi podjetji, ki imata dovoljenje za ustanovitev. Obstaja 35 zavarovalnih združenj, 8 tujih podjetij, ki imajo na Madžarskem le podružnice, in 200 zavarovalnic iz držav članic EU, kar jim zagotavlja čezmejne zavarovalniške storitve.

Prvi Zakon o zavarovanju (Zakon XCVI iz leta 1995 o Zavarovanju inštitutov in dejavnosti zavarovanja), ki vsebuje predvsem pravila javnega prava, je bil nadomeščen z drugim zakonom o zavarovanju (Zakon LX iz leta 2003 o Zavarovateljih in poslovnih zavarovanjih), ki je pričel z veljavnostjo prvi dan članstva Madžarske v EU (1. maj 2004). Ta datum ni bil naključje, kajti to dejanje je zavarovalno pravo Madžarske sprejelo v skladu s predpisi EU. (To je bil dvojni sistem razširitve z Aktom CLIX 2007 o Pozavarovalništvu).

Drugi Akt o zavarovanju omogoča, da zavarovanja ustvarijo zadruga, vendar takšne zavarovalnice na madžarskem zavarovalniškem trgu ni, tako da lahko rečemo, da so vse madžarske zavarovalnice pridobitno usmerjene in načela solidarnosti skoraj ni.

4.2 Ahico First American-Hungarian Insurance Company

Ahico je prva Ameriško-madžarska zavarovalnica, ki je v 100 % lasti American Life Insurance Company (Alico). Alico je vodilna mednarodna življenjska zavarovalnica, ki posluje s svojimi strankami po vsem svetu že več kot 85 let. Podjetje ponuja potrošnikom in podjetjem produkte za življenjsko, nezgodno in zdravstveno zavarovanje, upokojitveno načrtovanje in rešitev za upravljanje premoženja.

Zaradi svoje konservativne, visoko donosne naložbene politike, družbeno finančne celovitosti, kot tudi dobro pripravljenim lokalnim in mednarodnim strokovnjakom, je Ahico ena izmed najbolj uspešnih madžarskih zavarovalnic.

Skozi razvejano mrežo z več kot 40.000 zastopniki, z borznimi posredniki in s finančnimi institucijami ter 12.500 zaposlenimi v 54 državah, ponuja Alico storitve 20.000.000 uporabnikom po vsem svetu.

Ahico je bila na Madžarskem ustanovljena 5. novembra 1990, s svojim poslovanjem pa je pričela 17. decembra tega leta. Do danes ima na Madžarskem 9 poslovnih enot, ki so razpršene po celotni državi, prav tako ima tudi 8 zastopniških pisarn, ki so večinoma locirane v Budimpešti.

Ahico kot družba za življenjsko zavarovanje ponuja zavarovanja v forintih in evrih, za različne potrebe v zvezi z varstvom družine, z naložbami in prihranki. Življenjsko zavarovanje lahko postane vir kapitala, in če se zgodi kaj hudega, omogoča in jamči pridobitev pravične odškodnine.

Njihovi načrti so:

- zagotavljati finančno varstvo za družine v primeru smrti, invalidnosti, hude bolezni ali hospitalizacije;
- ponujajo priložnost za naložbe v sklade, z zagotovljenim zavarovalnim kritjem;
- akumulirajo kapital, ki dopolnjuje starostne pokojnine ali poskrbi za druge potrebe, zagotavljajo pa tudi finančno varnost za otroke.

4.3 Aegon Hungary Group

Aegon Magyarország Általános biztosító Zrt. je članica mednarodnega Aegon Group. Skupina Aegon ima sedež v Haagu na Nizozemskem. Največje Aegon hčerinsko podjetje se nahaja v Združenih državah Amerike, njihove delnice pa kotirajo na šestih borzah po vsem svetu. Na podlagi tržnih kapitalizacij, sredstev in neto dohodkov od premij, je ena največjih zavarovalnih skupin, navedenih v svetu.

Állami biztosító Nemzeti Vallalat (Nacionalno javno zavarovalniško podjetje) je bilo ustanovljeno 20. junija 1949, kmalu zatem je postala zavarovalnica z obsežnimi zavarovalniškimi posli. Poleg življenjskega zavarovanja je AB začela zavarovati vsa tveganja gradnje in zavarovalnih produktov v gospodinjstvu, kar zagotavlja kritje za nezgode in mnoga tveganja premoženjska zavarovanja.

Aegon Madžarska je bila, po statističnih podatkih, ena od najbolj uspešnih članov Aegon Group. Njihove domače izkušnje v zadnjih nekaj desetletjih in njihova stabilna mednarodna ozadja so jamstvo, da so njihovim strankam sposobni zagotavljati prilagodljive, visoko kakovostne storitve.

Njihovo podjetje je eno izmed uspešnejših zavarovalnic v madžarskem življenjskem in premoženjskem zavarovanju, kot tudi v naložbenem trgu. Aegon, Madžarska skupina podjetij ima trenutno štiri hčerinske družbe, ki poskrbijo za širok spekter kupcev. Njihova ponudba vključuje pokojninske sklade, investicije ali kreditne storitve in poleg tega še zavarovanja.

Njihovi produkti življenjskega zavarovanja ne zagotavljajo le zavarovalne zaščite, ampak tudi ugodne možnosti za dolgoročno varčevanje. Zavarovalniški načrti se lahko uporabljajo za varovanje prihodnosti otrok, za zagotavljanje finančne stabilnosti potreb družin in za zmanjševanje bremena finančnega načrtovanja za leta v pokoju. Poleg zmanjševanja tveganj, povezanih z življenjem in zdravjem, so njihovi produkti podlaga za doseganje dolgoročnih ciljev zavarovancev, kjer so potrebna precejšnja finančna sredstva. Ponujajo tudi rešitve za njihove zavarovance, ki potrebujejo življenjsko zavarovanje za kritje svojih stanovanjskih posojil.

4.4 Chartis Europe

Chartis je v svetu vodilna na področju zavarovalništva, z 90 leti izkušenj in s storitvami za stranke. Pri njih je zaposlenih 34.000 ljudi, ki se ukvarjajo z globalnim dosegom, da služijo strankam v več kot 160 državah. Osredotočajo se na poslovna in osebna zavarovanja, z več kot 500 izdelki in s storitvami, ki so podprta z njihovo finančno močjo.

Njihova ponudba tradicionalne kategorije zavarovanja, kot so nepremičnine in nezgoda, so razširili na nova področja, kot so politična tveganja in krize. Nudijo tudi številne produkte, zasnovane za izpolnitev posebnih zahtev posameznih panog. Kot se razvijajo potrebe, se širi tudi njihova ponudba: vzdržujejo stalen dialog z raznoliko bazo strank, da ti opredelijo nastajajoča tveganja in se tako Chartis odzove z inovativnimi rešitvami s pomočjo zavarovanj.

Chartis je ime za trženje storitev po vsem svetu. Ponujajo tako premoženjske, nezgodne kot splošne zavarovalne posle. Vsi produkti, ki jih ponujajo, so produkti hčerinskih podjetij zavarovalnice ali podružnic Chartis Inc. Vsa zavarovanja niso na voljo v vseh državah in so odvisna od dejanske politike države.

Chartis Europe SA Podružnica na Madžarskem je pričela s svojim delovanjem leta 2003 in je do danes, pri zagotavljanju številnih nezgodnih in zdravstvenih zavarovanjih, postala dobro prepoznavna zavarovalnica. Njihovi produkti vključujejo programe tako za podjetja in njihove zaposlene kot tudi za posameznike. Zavarovalniški produkti, ki jih ponujajo, so zasnovani tako, da strankam pomagajo pri upravljanju njihove izpostavljenosti tveganju.

S trendom globalizacije podjetij in trgov obstaja večja potreba po kompleksnih rešitvah pri zavarovanju. PE na Madžarskem ima koristi od svetovne mreže družb članic Chartis, saj s svojimi dolgoletnimi izkušnjami zagotavljajo celovitost za vsa tveganja na lastnini, prav tako pa s to ponudbo izpolnjujejo tudi mednarodne standarde na trgu.

Zraven izpopolnjenih ponudb nezgodnega, zdravstvenega in premoženjskega zavarovanja ponujajo tudi zavarovanje pri prevozu stvari, zavarovanje odgovornosti, pomoč v obliki sklenjenega zavarovanja pri finančnih načrtih in hipotekarno garancijo.

4.5 Union Biztosító

Union biztosító se s svojim izpolnjevanjem številnih potreb strankam in s svojimi izbranimi produkti trudi biti dinamično razvijajoča se družba na madžarskem zavarovalniškem trgu. Podjetje, ki kaže rast v zadnjih nekaj letih, igra pomembno vlogo, ne le na madžarskem zavarovalniškem trgu, ampak tudi v svoji matični družbi, Vienna Insurance Group.

Union je kapitalizirana zavarovalnica na madžarskem trgu: po statističnih podatkih ima četrti največji delež kapitala med zavarovalnicami in združenji. Njihovo financiranje zagotavlja matična družba, Vienna Insurance Group, ki je bila ustanovljena leta 1824 in je druga največja zavarovalniška skupina v Srednji in Vzhodni Evropi.

S široko paleto življenjskih in neživljenjskih zavarovanj ponujajo rešitev za vsakdanje situacije, vključno z dolgoročnimi cilji s pomočjo naložb, finančne varnosti za nepričakovane situacije, zagotavljajo tudi visoko stopnjo zdravstvenega zavarovanja, zavarovanje domov, zaščito sredstev ali premoženja, odgovornosti in zavarovanja motornih vozil, zahteve komercialnih podjetij, pravnih oseb in institucij. Pri Unionu podjetja in institucionalne stranke ponujajo prilagojene in individualizirane rešitve zavarovanj za prodajo na drobno.

Union svojim strankam ponuja enostaven dostop do svojih storitev s svojimi širokimi distribucijskimi kanali. S svojo prodajno mrežo pokriva celotno Madžarsko, sodeluje tudi z več strateškimi partnerji in se s svojo prodajo postopoma tudi širi z borznoposredniškimi družbami. Poleg tega na podlagi uspešnega sodelovanja z drugimi finančnimi institucijami, finančnimi strokovnjaki, zbornicami in sindikati ponuja bolj kompleksne produkte za vse potrebe svojih strank.

Zadovoljstvo strank je pomembna prednostna naloga Unije, zato pri prilagajanju glede na zahteve kupcev, ne le z razvojem svojih izdelkov, ampak tudi z nenehnim razvijanjem svojih upravnih postopkov in sistemom informacijske tehnologije v celoti prilagajajo produkte zahtevam svojih strank. Kot rezultat je raziskava GfK Hungária Piackutató v drugi polovici leta 2009 pokazala, da je ugled Union-a daleč nad drugimi zavarovalnicami na področju inovacij in raznovrstnosti produktov, kot tudi z njihovo zanesljivostjo in zavezo za uresničevanje zahtev strank.

4.6 Primerjava madžarskih zavarovalnic

Primerjavo izbranih madžarskih zavarovalnic glede na osnovne pogoje, ki jih zahtevajo ob prvi sklenitvi, prikazuje tabela 4.1. Prikazani so tudi podatki, kako dolgo že zavarovalnica deluje na madžarskem trgu in kakšne možnosti dopolnil si lahko zavarovanci izberejo. S te perspektive imajo zavarovalnice nekje podobne zahteve, ne razlikujejo se v tolikšni meri, da bi za zavarovanca lahko bile velika razlika pri izbiri zavarovanja. Vendar pri primerjanih zavarovalnicah izstopa Aegon v zahtevani starosti, kar je lahko prednost za starejše ljudi, saj jim je omogočena višja starost za sklenitev zavarovanja in starost ob prenehanju le-tega.

Tabela 4.1 Primerjava zavarovalnic²

	<i>AHICO</i>	<i>AEGON</i>	<i>CHARTIS</i>	<i>UNION</i>
Leto ustanovitve	1990	1949	2003	1999
Dovoljena starost za sklenitev zavarovanja	med 15. in 65. letom	med 16. in 80. letom	med 18. in 65. letom	med 15. in 65. letom
Najvišja dovoljena starost zavarovanca	75 let	85 let	70 let	75 let
Najnižja letna zavarovalna vsota	2.400 EUR	3.458 EUR	ni podatka	2.074 EUR
Najnižji mesečni obrok zavarovalnine	20 EUR	30 EUR	ni podatka	17 EUR
Čas zavarovanja	10, 15, 20 ali 25 let	5–25 let	10, 15, 20 let	5–40 let
Način plačila	mesečno, četrletno, polletno, letno			
Možnost zviševanja oz. zniževanja premije	ni podatka	DA	ni podatka	DA (po 10 letih)
Zavarovanje za kritične bolezni	DA	DA	DA	DA

Opomba: Podatki predstavljajo postavljene pogoje posamezne zavarovalnice pri življenjskih zavarovanjih, ki jih ponujajo.

Vir: Ahico 2000; Aegon 2010; Chartis 2010; Union 2010.

² Ker so bili pridobljeni podatki večinoma v madžarskih forintih, je za preračunavanje v EUR uporabljena tečajna lista Banke Slovenije dne 23.07.2010 in sicer 1 EUR = 289,18 HUF.

Tabela 4.2 Primerjava madžarskih zavarovalnic po produktih

Vrsta zavarovanja/zavarovalnica	AHICO	AEGON	CHARTIS	UNION
Zdravstveno zavarovanje	DA	DA	DA	DA
Naložbeno življenjsko zavarovanje	DA	DA	NE	DA
Zavarovanje z rizičnimi boleznimi (rak, kap, infarkt...)	DA	DA	DA	DA
Avtomobilsko zavarovanje	NE	DA	DA (osnovno)	DA
Nezgodno zavarovanje	DA	DA	DA	DA
Pokojninsko zavarovanje	DA	DA	NE	DA
Zavarovanje nepremičnin	NE	DA	DA	DA
Štipendijsko zavarovanje	DA	DA	NE	DA
Turistično zavarovanje	NE	NE	DA	DA
Zavarovanje živali	NE	NE	NE	DA

Vir: Ahico 2000; Aegon 2010; Chartis 2010; Union 2010.

Med primerjanjem zavarovalnic glede na njihove produkte sem ugotovila, da imajo zavarovalnice veliko ponudbo, kar je razvidno iz tabele 4.2, vendar se le-te v obsegu kar razlikujejo. Največja razlika je razvidna pri ponudbi zavarovanja za živali, kar od primerjanih zavarovalnic ponuja le zavarovalnica Union Biztosito. Najslabši obseg ponudbe zavarovanj ima zavarovalnica Chartis, vendar je na Madžarskem kljub vsemu zelo prepoznavna zavarovalnica. Najobsežnejšo ponudbo na Madžarskem, izmed omenjenih zavarovalnic, ima Union Biztosito, ki ima tudi velik delež zavarovalniškega trga na Madžarskem.

5 PRIMERJAVE

Zavarovalništvo tako v Sloveniji kot na Madžarskem je v današnjem času urejeno na podoben način, saj obe državi in njune zavarovalnice delujejo po Zakonu o zavarovalništvu, ki je postavljeno po pogojih, ki jih določa Evropska unija. Kot sem zapisala, je v zakonu opredeljen način poslovanja zavarovalnic, vrste zavarovalniških poslov, produkti ki jih ponujajo itn.

Obe državi sta spremenili tudi Zakon o davku od prometa zavarovalnih poslov (ZDPZP), v Sloveniji so nov zakon sprejeli leta 2005, na Madžarskem pa leto kasneje. V njem je opredeljeno, da se davek od zavarovalnih poslov plačuje le v primeru, da je zavarovanje krajše od 10 let. Davek od zavarovanj se po ZDPZP tako ne plačuje za zavarovalne posle:

- obveznih pokojninskih in invalidskih zavarovanj ter obveznih zdravstvenih zavarovanj;
- premoženjskih (nezgodnih in zdravstvenih) in življenjskih zavarovanj, pri katerih zavarovalno razmerje ni krajše od dobe 10 let;
- zavarovanj, ki krijejo nevarnosti izven območja Republike Slovenije;
- pozavarovanj (ZDPZP, št. 96/2005).

5.1 Primerjava zavarovalnic

V primerjavo sem zajela tri slovenske (AS, ZM in ZT) in štiri madžarske (Aegon, Ahico, Chartis in Union) zavarovalnice. Primerjala sem jih po njihovih pogojih za sklenitev zavarovanja in ponudbi, ki jo nudijo zavarovancem.

Tako je iz tabele 5.1 razvidno, da imajo tako v Sloveniji kot na Madžarskem podobne pogoje za sklenitev zavarovanj, vidna so le majhna odstopanja, ki za večino prebivalstva niso tako pomembna, ključnega pomena so le ob sklepanju zavarovanj za starejše prebivalstvo. Najnižja dovoljena starost za sklenitev zavarovanja na Slovenskem je 14 let, na Madžarskem se prične dovoljena starost pri 15 letih. Zavarovanci v Sloveniji lahko imajo sklenjeno zavarovanje vse do 91. leta, na Madžarskem pa je pri primerjanih zavarovalnicah možno največ le do 85. leta. Tudi najnižji mesečni obrok je na Slovenskem možno dobiti že od 5 € (primerjana so vsa ponujena individualna zavarovanja zavarovalnice), medtem ko je na Madžarskem najnižji obrok od 17 € naprej. Ostali primerjani pogoji so v obeh državah približno enaki, kar je razvidno iz tabele 5.1.

Tabela 5.1 Primerjava zavarovalnic

	ZT	ZM	AS	AHICO	AEGON	CHARTIS	UNION
Leto ustanovitve	1900	1833 (ponovna registracija 1990)	2005 (Adriatic 1991, Slovenica 1884)	1990	1949	2003	1999
Dovoljena starost za sklenitev zavarovanja	med 14. in 75. letom	med 14. in 75. letom	med 14. in 75. letom	med 15. in 65. letom	med 16. in 80. letom	med 18. in 65. letom	med 15. in 65. letom
Najvišja dovoljena starost zavarovanca	90 let	91 let	80 let	75 let	85 let	70 let	75 let
Najnižja letna zavarovalna vsota	1.800 EUR	1.200 EUR	600–1.200 EUR	2.400 EUR	3.458 EUR	ni podatka	2.074 EUR
Najnižji mesečni obrok zavarovalnine	15 EUR	10–30 EUR	5–30 EUR	20 EUR	30 EUR	ni podatka	17 EUR
Čas zavarovanja	med 5 in 25 let	med 5 in 40 let	med 5 in 30 let	10, 15, 20 ali 25 let	5– 25 let	10, 15, 20 let	5–40 let
Način plačila	mesečno, četrletno, polletno, letno			mesečno, četrletno, polletno, letno			
Možnost zviševanja oz. zniževanja premije	DA	DA (po 5 letih)	DA (po 3 letih)	ni podatka	DA	ni podatka	DA (po 10 letih)
Zavarovanje za kritične bolezni	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA

Opomba: Podatki predstavljajo postavljene pogoje posamezne zavarovalnice pri življenjskih zavarovanjih, ki jih ponujajo.

5.2 Primerjava produktov

Po preučitvi izbranih zavarovalnic Slovenije in Madžarske sem ugotovila, da imajo le-te približno enako ponudbo, vse ponujajo tako individualna zavarovanja kot tudi premoženjska, vendar se malenkost razlikuje ponudba posamezne zavarovalnice.

Tako lahko iz tabele 5.2 razberemo, da npr. zdravstveno zavarovanje ponujajo prav vse zavarovalnice razen ZM, ki se za ponudbo tega zavarovanja za enkrat še ni odločila. Avtomobilsko zavarovanje ponujajo vse izbrane slovenske zavarovalnice, medtem ko na Madžarskem ponujata to zavarovanje le dve izbrani zavarovalnici, in sicer Aegon in Union. Pokojninsko in štipendijsko zavarovanje oz. posebej prilagojeno varčevanje za to življenjsko obdobje ne ponuja le zavarovalnica Chartis, ostale zavarovalnice imajo tudi to v ponudbi svojih zavarovanj.

Večja razlika pri ponudbi je razvidna pri turističnem zavarovanju in zavarovanju živali, pri čemer turističnega zavarovanja ne ponujata zavarovalnici Ahico in Aegon, zavarovanja za živali pa ZM, Ahico, Aegon in Chartis. Tako lahko ugotovimo, da ima najslabšo ponudbo za zavarovance zavarovalnica Chartis, prav vsa izbrana zavarovanja pa ponujata dve slovenski zavarovalnici, ZT in AS, ter ena madžarska, in sicer Union.

Tabela 5.2 Primerjava zavarovalnic po produktih ki jih ponujajo

Vrsta zavarovanja/zavarovalnica	ZT	ZM	AS	AHICO	AEGON	CHARTIS	UNION
Zdravstveno zavarovanje	DA	NE	DA	DA	DA	DA	DA
Naložbeno življenjsko zavarovanje	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA
Zavarovanje z rizičnimi boleznimi (rak, kap, infarkt ...)	DA (kot dodatno)	DA (kot dodatno)	DA	DA	DA	DA	DA
Avtomobilsko zavarovanje	DA	DA	DA	NE	DA	NE	DA
Nezgodno zavarovanje	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Pokojninsko zavarovanje	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA
Zavarovanje nepremičnin	DA	DA	DA	NE	DA	DA	DA
Štipendijsko zavarovanje	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA
Turistično zavarovanje	DA	DA	DA	NE	NE	DA	DA
Zavarovanje živali	DA	NE	DA	NE	NE	NE	DA

5.3 Primerjava zavarovalništva

Za primerjavo zavarovalništva med državama sem zbrala podatke Evropske unije, kjer so razvidni deleži zavarovalništva glede na bruto domači proizvod posamezne države. Tako je iz tabele 5.3 razvidno, da v Sloveniji predstavlja znesek zavarovalništva 12 % vrednosti BDP-ja, na Madžarskem je ta delež pri 9 %. Tako lahko sklepamo, da je zavarovalništvo v Sloveniji bolj razvito, saj je tudi BDP države višji kot na Madžarskem.

Tabela 5.3 Delež premij zavarovanj glede na BDP države

%	230	135	103	95	75	61	48	38	34	32	27	26
Država ³	LU	UK	SE	DK	NL	FR	DE	IT	PT	AT	CY	FI
	21	12	11	11	10	9	8	5	4	3	2	2
	ES	SI	CZ	PL	SK	HU	EL	EE	BG	LT	RO	LV

Vir: Eurostat 2008.

Primerjava zavarovalništva v državah kaže razlike tudi v sklenjenih zavarovanjih, saj lahko iz tabele 5.4 razberemo, da so na Madžarskem sklenili za skupno 2.774 milijonov EUR premij na celotno prebivalstvo, medtem ko so v Sloveniji sklenili za 2.075 milijonov EUR premij. Tudi v sklenjenih zavarovanjih glede na individualna in premoženjska zavarovanja se državi razlikujeta, saj v Sloveniji sklenjena individualna zavarovanja dosegajo le 44 % sklenjenih premoženjskih zavarovanj, na Madžarskem pa je ta razlika manjša, saj individualna zavarovanja predstavljajo 89 % premoženjskih.

Tabela 5.4 Premije vseh sklenjenih zavarovanj leta 2009 (v EUR)

	Skupaj	Individualna zav.	Premoženjska zav.
Madžarska	2.774.047.306	1.303.063.835	1.470.983.470
Slovenija	2.075.332.505	630.110.014	1.445.222.491

Vir: Pr-inside 2010; Slovensko zavarovalno združenje 2009.

³ LU - Luksemburg, UK – Združeno Kraljestvo, SE - Švedska, DK - Danska, NL - Nizozemska, FR - Francija, DE - Nemčija, IT - Italija, PT - Portugalska, AT - Avstrija, CY - Ciper, FI - Finska, ES - Španija, SI – Slovenija, CZ – Češka, PL – Poljska, SK – Slovaška, HU – Madžarska, EL - Grčija, EE - Estonija, BG – Bolgarija, LT – Litva, RO - Romunija, LV - Latvija

V tabeli 5.5 so opredeljene sklenjene premije zavarovanj leta 2009, prebivalstvo posamezne države in na koncu izračunana zavarovalna premija na enega prebivalca v državi. Tako lahko ugotovimo, da so na Madžarskem spisali več zavarovanj v primerjavi s Slovenijo, vendar manj na enega prebivalca, saj razlika v premijah ni tako velika, kot je različno število prebivalstva v omenjenih državah.

Na Madžarskem so skupaj sklenili 25 % več premij zavarovanj kot v Sloveniji, če te premije razdelimo med prebivalstvo države, so na Madžarskem sklenili le 25 % premij na prebivalca glede na Slovenijo. Kar pomeni, da so v Sloveniji sklenili 1.016,92 EUR premije na prebivalca, medtem ko so na Madžarskem sklenili le 275,3 EUR premije na enega prebivalca.

Iz tabele 5.5 je tudi razvidno, kakšna razlika v sklenjenih premijah se kaže pri prebivalstvu pri nas in na Madžarskem, saj je v Sloveniji sklenjenih 4,9-krat več premij v premoženjskem zavarovanju na prebivalca kot na Madžarskem. Pri individualnem zavarovanju je ta razlika nekoliko manjša, saj je v Sloveniji sklenjenih 2,4-krat več premij. Iz tega lahko sklepam, da se ljudje v Sloveniji že veliko bolj odločajo za sklepanje zavarovanj kot na Madžarskem.

Tabela 5.5 Premije zavarovanj glede na prebivalstvo (leto 2009, v EUR)

	Skupaj prebivalstvo	Zav. na prebivalca	Individ. zav. na prebivalca	Premož. zav. na prebivalca
Madžarska	10.076.581	275,30	129,32	145,98
Slovenija	2.040.788	1.016,93	308,76	708,17

Ob primerjavi tabel 5.5 in 5.6 lahko vidimo, da se zavarovalništvo, glede na prebivalca, v primerjanih državah, ni veliko spremenilo. Od leta 2006 do 2009 so v obeh državah izboljšali premije premoženjskega zavarovanja, saj se je razlika med življenjskimi in premoženjskimi zavarovanji nekoliko povečala. Vendar pa so leta 2009 na Madžarskem sklenili, v celoti gledano, veliko manj vseh zavarovanj kot leta 2006.

Tabela 5.6 Premije zavarovanj glede na prebivalstvo (leto 2006, v EUR)

	Zav. na prebivalca	Individ. zav. na prebivalca	Premož. zav. na prebivalca
Madžarska	332	168	164
Slovenija	938	302	636

Vir: Statistični zavarovalniški bilten 2008, 74.

6 PREGLED IN RAZREŠITEV PREDPOSTAVK

Po preučitvi in razrešitvi zadanih ciljev in problemov sem lahko potrdila dve zastavljeni predpostavki, eno sem morala ovreči, za eno predpostavko pa nimam potrebnih podatkov, da bi jo lahko ali ovrgla ali potrdila. Za tretjo predpostavko kljub mojemu trudu in trudu poznanstva na Madžarskem zavarovalnice niso dovolj hitro oz. sploh niso posredovale potrebnih podatkov za to predpostavko.

6.1 Prva predpostavka

Na Madžarskem imajo sklenjeno večje število zavarovanj kot v Sloveniji, vendar manjše, gledano na število prebivalstva v državi. Da imajo na Madžarskem sklenjeno večje število zavarovanj kot v Sloveniji, lahko potrdim in je to razvidno tudi iz tabele 5.4. Zavarovalnice merijo svoja sklenjena zavarovanja na podlagi spisanih premij in na podlagi teh podatkov sem potrdila predpostavko. Prav tako lahko tudi na enak način potrdim, da ima Madžarska sicer sklenjeno večje število zavarovanj, vendar veliko manjše glede na prebivalstvo države, kar sem predstavila v tabelah 5.5 in 5.6. Tako je potrjena celotna zadana predpostavka.

6.2 Druga predpostavka

V Sloveniji je večja ponudba produktov kot na Madžarskem. Glede na izbrane in primerjane zavarovalnice in produkte lahko to predpostavko potrdim, saj na Madžarskem zavarovalnice marsikaterega zavarovanja v sklopu svoje ponudbe ne ponujajo, večinoma so to premoženjska oz. neživljenjska zavarovanja. Izstopa pa zavarovalnica Union, ki ponuja prav vsa izbrana zavarovanja. V Sloveniji lahko pri primerjanih zavarovalnicah dobimo vsa potrebna zavarovanja, le ZM ne ponuja zdravstvenega zavarovanja in zavarovanja za živali, vendar predvidevam, da se za ponudbo le-tega niso odločili, ker to niso tako pogosto sklenjena zavarovanja.

6.3 Tretja predpostavka

Cene zavarovanj so približno enake, pri določenih omejitvah in pogojih, tako pri nas kot na Madžarskem. Te predpostavke ne moram ne potrditi in ne ovreči, saj nisem pridobila podatkov o zavarovanjih, kadar hoče nekdo skleniti zavarovanje na Madžarskem. Pridobila sem le podatke slovenskih zavarovalnic, kar pa je za to predpostavko premalo.

6.4 Četrta predpostavka

Pogoji za sklenitev zavarovanja (starost zavarovanca, čas zavarovanja ...) so tako v Sloveniji kot na Madžarskem enaki. S tabelo 5.2, kjer so predstavljeni posamezni pogoji, ki sem si jih izbrala, lahko ovržem četrto predpostavko. Razberemo lahko, da je v Sloveniji dovoljeno sklepanje zavarovanj že s 14 leti, medtem ko na Madžarskem komaj s 15 leti. Razlika je tudi v najvišji dovoljeni starosti ob sklenitvi zavarovanja, saj lahko pri nas sklenejo zavarovanje vsi stari do vključno 75 let, na Madžarskem pa le do 65 let. Prav tako je dovoljena starost ob prenehanju zavarovanja pri nas večinoma 90 let, medtem ko na Madžarskem to mejo dosežejo že pri 85 letih oz. pri večini primerjanih zavarovalnic že pri 75. Če primerjamo še najnižjo premijo za sklenitev zavarovanj, se v Sloveniji začne že pri 5 evrih na Madžarskem pa komaj pri 17.

7 SKLEP

Z izbrano temo projektne naloge sem hotela ugotoviti, ali imamo v različnih državah Evropske unije, podobna zavarovanja. Ugotovila sem, da je med primerjanimi državami temu res tako. S pridobljenimi podatki sem kasneje ugotovila, da kljub vsemu ljudje na Madžarskem v manjši meri sklepajo zavarovanja kot v Sloveniji, čeprav tudi v Sloveniji še to področje ni najbolj razvito. Iz predstavljenega seveda ne moremo sklepati, da je po celotni Evropski uniji enako, kljub zahtevam, ki jih imajo za vse članice, vendar pa lahko vidimo, da imata izbrani državi v zavarovalništvu podoben sistem delovanja.

Za primerjavo slovenskih zavarovalnic sem izbrala zavarovalnice z največjim tržnim deležem, le-te so: zavarovalnica Triglav, zavarovalnica Maribor in zavarovalnica Adriatic Slovenica. Ne samo da imajo te zavarovalnice največji tržni delež, ampak so tudi poznane skoraj vsem državljanom Slovenije. V nalogi so predstavljeni njihovi zametki, način delovanja in produkti, ki jih ponujajo. Med seboj sem jih primerjala in ugotovila, da imajo zastavljene enake pogoje sklepanja zavarovanj in skoraj enako ponudbo, razlikuje se le v interpretiranju posameznega zavarovanja zavarovalnice.

Za madžarski trg, žal, nisem uspela dobiti natančnih podatkov tržnega deleža zavarovalnic, tako sem uporabila zavarovalnice, ki bi jih naj prebivalci najbolj poznali. Tako sem opredelila zavarovalnice Ahico, Aegon, Chartis in Union, prav tako so predstavljeni zametki zavarovalnic, njihov način delovanja ter produkti, ki jih ponujajo. Med primerjavo njihovih zavarovalnic sem ugotovila, da se razlikujejo veliko bolj kot izbrane slovenske zavarovalnice. Njihove zahteve za sklenitev zavarovanja so različne, prav tako pa imajo različno ponudbo zavarovanj, saj le zavarovalnica Union ponuja vsa izbrana zavarovanja, medtem ko ostale zavarovalnice v večini ne ponujajo premoženjskih zavarovanj.

Če primerjamo slovenske in madžarske zavarovalnice med seboj, lahko ugotovimo, da se med seboj kar precej razlikujejo. Razlike se vidijo že v zahtevah za sklenitev zavarovanja, v ponudbi, ki jo ponujajo, saj slovenske zavarovalnice večinoma ponujajo vse od individualnih zavarovanj pa vse do premoženjskih, primerjane madžarske zavarovalnice pa so v premoženjskih zavarovanjih malenkost bolj skope. Prav tako sem ugotovila, da je na Slovenskem delež zavarovalniških premij v primerjavi z BDP-jem večji kot na Madžarskem. In če primerjamo sklenjene premije zavarovanj držav, je tukaj na boljšem položaju Madžarska, vendar ko razdelimo te premije na prebivalstvo države, ima Slovenija boljši položaj.

Ob koncu projektne naloge sem ugotovila, da med Madžarsko in Slovenijo, kljub vsemu, ni tako velika razlika pri sklepanju zavarovanj. Večja razlika se pokaže v zaupanju prebivalstva lokalnim zavarovalnicam, saj ugotovitve kažejo, da kljub temu, da na Madžarskem napišejo veliko zavarovanj, gledano po izkazanih letnih premijah zavarovalnic, po porazdelitvi teh premij na prebivalstvo pri njih sklenejo zelo malo zavarovanj, kar pri nas predstavlja malenkost manjšo razliko. Po mojem mnenju se tukaj kaže nezaupanje državljanov. Če je temu res tako, nisem ugotovila, saj bi le-to bila preobsežna raziskava za to projektno nalogo.

Med delom projektne naloge sem ugotovila, da lahko predpostavki o številu sklenjenih zavarovanj in ponujeni ponudbi potrdim, medtem ko sem morala predpostavko o obsežnosti ponudbe pri primerjanih zavarovalnicah ovreči. Na žalost pa nisem mogla ne ovreči in ne potrditi predpostavke o cenah zavarovanj, saj kljub trudu za pridobitev podatkov, v času dela projektne naloge, podatkov z Madžarske nisem prejela. In na podlagi potrjenih predpostavk lahko trdim, da imata državi podoben sistem delovanja zavarovalnic, saj na to kažejo dejstva, ki so predstavljena v projektni nalogi.

LITERATURA

- Bergant, A. 2009. *Vloga osebnega bančnika v Sloveniji*. Zaključna projektna naloga, Fakulteta za management Koper.
- Budimir, M. 2008. *Priročnik za življenjsko zavarovanje s pravnimi osnovami*. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.
- Ivanjko, Š., Ivanjko, L., Ivanjko, S. in Ihanec, K. 1999. *ABC zavarovalništva s praktičnimi primeri*. Maribor: Založba kapital – Neto.
- Kastelic, D. 2010. *Dejavniki zadovoljstva zavarovancev pri reševanju škodnih primerov*. Magistrsko delo, Ekonomsko poslovna fakulteta Maribor.
- Mele, A. 2003. *Razvoj zavarovalništva v Sloveniji*. Diplomsko delo, Ekonomska fakulteta Ljubljana.
- Mihaljčič, Z. 2009. *Delo s strankami*. Ljubljana: Jutro.
- Mori, S. 2005a. *Najboljši posel na svetu?*. Maribor: Smiljan Mori Success Systems.
- Mori, S. 2005b. *Temelj finančne neodvisnosti*. Maribor: Smiljan Mori Success Systems.
- Schneider, W., Wirth, H., Potočnik, V. in Turnšek, J. 2007. *Gospodarsko poslovanje 3*. Celovec–Ljubljana–Dunaj: Mohorjeva Hermagoras.
- Širca, B. 2005. *Slovensko zavarovalništvo ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta.
- Žnidarič, B. 2004. *Zavarovalništvo in varnost*. Ljubljana: FDV.

VIRI

- Aegon Hungary Group. 2010. *Investments*.
[Http://www.aegon.hu/en/life_insurance/investments/select_](http://www.aegon.hu/en/life_insurance/investments/select_) (20. 7. 2010).
- Ahico American International Group. 2000. *AHICO First American-Hungarian Insurance Company*.
[Http://www.ahico.hu/index.php?WG_NODE=WebOldal&WG_PARENTOID=PAFf_84f5a72&WG_OID=PAGf_8bb906b](http://www.ahico.hu/index.php?WG_NODE=WebOldal&WG_PARENTOID=PAFf_84f5a72&WG_OID=PAGf_8bb906b) (20. 2. 2010).
- Chartis Europe. 2010. [Http://www.chartisinsurance.com/_914_209746.html](http://www.chartisinsurance.com/_914_209746.html) (20. 2. 2010).
- Eurostat. 2008. *EU Financial services: insurance*.
[Http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-08-075/EN/KS-SF-08-075-EN.PDF](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-08-075/EN/KS-SF-08-075-EN.PDF) (5. 3. 2010).

Literatura

- Mojdenar. 2001a. *Nezgodno zavarovanje*.
[Http://www.mojdenar.com/zavarovalnistvo/ponudba.asp?language=&dokument=66](http://www.mojdenar.com/zavarovalnistvo/ponudba.asp?language=&dokument=66)
(12. 7. 2010).
- Mojdenar. 2001b. *Premoženjska zavarovanja*.
[Http://www.mojdenar.com/zavarovalnistvo/ponudba.asp?language=&dokument=63](http://www.mojdenar.com/zavarovalnistvo/ponudba.asp?language=&dokument=63)
(12. 7. 2010).
- Mori, S. 2006. *Življenjsko zavarovanje.com – Življenjsko zavarovanje*.
[Http://www.zivljenjskozavarovanje.com/index.php?page=content02](http://www.zivljenjskozavarovanje.com/index.php?page=content02) (17. 7. 2010).
- PR-inside. 2010. *Hungary Insurance Report Q3 2010 - new market report and market analysis published*. [Http://www.pr-inside.com/hungary-insurance-report-q-r1993049.htm](http://www.pr-inside.com/hungary-insurance-report-q-r1993049.htm) (4. 7. 2010).
- Razgledi. 2008. *Zavarovalniški trg še ni zrel – kako velik je Triglav*.
[Http://razgledi.net/2008/01/11/zavarovalniski-trg-se-ni-zrel-kako-velik-je-triglav/](http://razgledi.net/2008/01/11/zavarovalniski-trg-se-ni-zrel-kako-velik-je-triglav/)
(12. 7. 2010).
- Slovensko zavarovalno združenje. 2009. *Statistika*. [Http://www.zav-zdruzenje.si/statistika_detail2.htm](http://www.zav-zdruzenje.si/statistika_detail2.htm) (2. 7. 2010).
- Union Biztosito. 2010. *Éves jelentések*.
[Http://www.union.hu/az_union_rol/cegunkrol/eves_jelentesek](http://www.union.hu/az_union_rol/cegunkrol/eves_jelentesek) (22. 7. 2010).
- Zakon o davku od prometa zavarovalnih poslov. 2005. *Uradni list RS*, št. 96/2005.
- Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu. 2007. *Uradni list RS*, št. 93/2007.
- Zakon o zavarovalništvu. 2000. *Uradni list RS*, št. 13/2000.
- Zavarovalna družba Adriatic Slovenica d. d. 2010. *O družbi*. [Http://www.adriatic-slovenica.si/corporate.cp2?aid=140&linkid=CompanyData&cid=20231](http://www.adriatic-slovenica.si/corporate.cp2?aid=140&linkid=CompanyData&cid=20231) (20. 6. 2010).
- Zavarovalnica Maribor d. d. 2010. *Osnovni podatki*. [Http://www.zav-mb.si/o-podjetju/osnovni-podatki/](http://www.zav-mb.si/o-podjetju/osnovni-podatki/) (20. 6. 2010).
- Zavarovalnica Triglav d. d. 2010a. *Predstavitev Zavarovalnice Triglav*.
[Http://www.triglav.si/stran.asp?id=65](http://www.triglav.si/stran.asp?id=65) (18. 2. 2010).
- Zavarovalnica Triglav d. d. 2010b. *Slovarček*. [Http://www2.zav-triglav.si/slovarcek.asp](http://www2.zav-triglav.si/slovarcek.asp)
(25. 6. 2010).
- Zavarovalniška agencija Kapital d. o. o. 2005. *Delovna mapa Zavarovalniške agencije Kapital d. o. o.*